

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bedrijventerrein Beekbergsebroek & Biezematen, gemeente Apeldoorn

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
en de aanvullingen daarop

25 november 2010 / rapportnummer 1828-136

1. Oordeel over het MER

De gemeente Apeldoorn heeft het voornemen om een regionaal bedrijventerrein van 105 hectare netto uitgeefbaar terrein te ontwikkelen. Dit bedrijventerrein bestaat uit de locaties Beekbergsebroek (ten zuiden van de A1 /ten westen van de A50) en Biezematen (ten noorden van de A1 /ten oosten van de A50). Samen vormen deze twee locaties het Regionaal Bedrijventerrein Apeldoorn Zuid (RBAZ).

Voor dit initiatief wordt een bestemmingsplan opgesteld waarin beide locaties zijn opgenomen. Voor de besluitvorming over dit bestemmingsplan is een MER (milieueffectrapport) opgesteld. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn treedt in de procedure op als initiatiefnemer en de gemeenteraad als bevoegd gezag.

Tijdens de toetsing heeft een gesprek plaats gevonden tussen het bevoegd gezag, de initiatiefnemer en de Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹. Daar heeft de Commissie kenbaar gemaakt dat het MER naar haar oordeel op het onderdeel 'natuur' onvolledig is. Naar aanleiding hiervan heeft het bevoegde gezag de Commissie verzocht de advisering op te schorten om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen om voor dit onderdeel een aanvulling op het MER te maken.²

De aanvulling heeft niet ter visie gelegen. Daarom heeft de Commissie geen zienswijzen over de aanvulling in haar advies mee kunnen nemen. De Commissie adviseert de aanvulling zo spoedig mogelijk openbaar te maken.

De Commissie is van oordeel dat het MER en de aanvulling samen voldoende informatie bevatten om het milieubelang volwaardig mee te wegen in de besluitvorming over het bestemmingsplan. Echter, de aanvulling concludeert dat significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebied de Veluwe niet zijn uit te sluiten. Als dat daadwerkelijk het geval is, is voor besluitvorming over het bestemmingsplan ook een passende beoordeling nodig. De natuurinformatie die tot nu toe geleverd is voldoet niet geheel aan de eisen van een passende beoordeling. In hoofdstuk 2 van dit advies gaat de Commissie hier nader op in.

Het MER is goed geïllustreerd, de verschillende milieueffecten zijn goed onderbouwd. Ook geeft het MER een heldere schets van de (lange) planontwikkeling, van de start in 2004 tot en met het voorontwerpbestemmingsplan (2010). Gedurende de planontwikkeling is de behoefte-teraming verschillende keren onderzocht en conform de uitkomsten bijgesteld.³

Het plan voorziet in een gefaseerde ontwikkeling van het RBAZ in drie afzonderlijk te realiseren fasen. In fase 1 wordt locatie Biezematen ontwikkeld, in fase 2 en 3 volgen locatie Beek-

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'. Een overzicht van de zienswijzen is opgenomen in bijlage 2.

² Zie voor data en termijnen Bijlage 1.

³ Bij aanvang van de planvorming (2004) betrof de opgaaf voor het Regionaal Bedrijventerrein Apeldoorn Zuid ongeveer 160 hectare netto uitgeefbaar terrein. Door een actualisatie van de behoefte-teraming (2009) is deze opgaaf bijgesteld naar 105 hectare netto uitgeefbaar terrein.

bergsebroek-Noord en -Zuid.⁴ De Commissie constateert dat de bijstelling van de behoefte-raming, de gefaseerde realisatie en de tussentijdse monitoring van vraag en aanbod, tege-moet komt aan de onzekerheden rondom de behoefte-raming zonder dat dit ten koste gaat van de benodigde mogelijkheid om terrein uit te (kunnen) geven, zoals voor de herstructure-ring van de kanaalzone of voor de herplaatsing van grootschalige bedrijven uit de Steden-driehoek.

Het MER gaat ook in op de gevolgen voor verkeer. Hieruit blijkt dat de ontwikkeling van het Regionaal Bedrijventerrein Apeldoorn Zuid, met name locatie Beekbergsebroek (fase 2 en 3), alleen mogelijk is bij grootschalige infrastructurele ingrepen.⁵ Knelpunten en benodigde maatregelen zijn in het MER inzichtelijk gemaakt.

De Commissie heeft verschillende achtergrondrapporten bij haar toetsing betrokken. Een overzicht van de informatie die naast het MER bij de toetsing is betrokken is opgenomen in bijlage 1 van dit advies.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Stikstofdepositie

MER

Natura 2000-gebied 'de Veluwe' ligt op ongeveer 3 kilometer afstand van het plangebied. Het MER stelt dat de stikstofdepositie door het voornemen zal toenemen, maar dat dit van-wege de afstand geen gevolgen heeft. Het MER geeft echter geen inzicht in de toename van stikstofdepositie en onderbouwt de stelling dat er geen gevolgen zijn niet.⁶ De Commissie acht deze informatie noodzakelijk voor de besluitvorming en adviseerde daarom de informa-tie aan te vullen.

Aanvulling

De aanvulling geeft inzicht in de achtergronddepositie van stikstof, de kritische depositie waarden van habitattypen op de Veluwe en de toename van stikstofdepositie door het voor-nemen. Hierbij is rekening gehouden met een gefaseerde aanleg van het bedrijventerrein.⁷ De aanvulling constateert dat:

- de kritische depositiewaarden voor verschillende habitattypen al zijn overschreden;

⁴ In verschillende zienswijzen wordt op basis van o.a. de behoefte-vraag (en onzekerheden daarin), de fasering en omdat locatie Biezematen onafhankelijk van locatie Beekbergsebroek kan worden ontwikkeld gevraagd om op dit moment alleen het bestemmingsplan ten behoeve van locatie Biezematen te wijziging.

⁵ Voor realisatie van fase 1 volstaat de bestaande infrastructuur van deellocatie Biezematen.

⁶ Het MER stelde alleen dat de stikstofdepositie zal toenemen als gevolg van industrie en verkeer.

⁷ De aanvulling gaat uit van de aanleg in 2 fasen:

- 2015: Biezematen volledig gerealiseerd;
- 2020: volledige planrealisatie Biezematen en Beekbergsebroek.

- realisatie van het Regionaal Bedrijventerrein Apeldoorn zal leiden tot toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied de Veluwe;⁸
- de toename van stikstofdepositie het hoogst is langs de A1 en de A50;
- significant negatieve effecten op habitattypen die direct langs de snelweg liggen niet zijn uit te sluiten;
- voor habitattypen op grotere afstand van de snelweg er geen significant negatieve effecten zijn.

Volgens de Commissie wordt terecht geconcludeerd dat significante gevolgen als gevolg van een toename van de stikstofdepositie voor Natura 2000-gebied de Veluwe niet zijn uit te sluiten.⁹ Om te bepalen of natuurlijke kenmerken worden aangetast is meer informatie nodig over de exacte ligging van habitats en soorten die in de instandhoudingdoelstellingen zijn opgenomen.¹⁰ De Commissie gaat hier in de volgende paragraaf nader op in.

2.2 Passende beoordeling

De aanvulling concludeert dat significante gevolgen voor Natura 2000-gebied de Veluwe niet zijn uit te sluiten. Deze conclusie betekent dat ook een passende beoordeling nodig is.¹¹

De Commissie adviseert om voor de passende beoordeling het uitgevoerde stikstofonderzoek (de aanvulling) op onderstaande punten/vragen nader uit te werken:

- wat zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor de verschillende soorten en habitats en is sprake van een behoud- of verbeterdoelstelling?;
- wat is de actuele en verwachte oppervlakte en kwaliteit van habitattypen en leefgebieden voor soorten;
- de actuele en verwachte populatieomvang van soorten aan de hand van meerjarige trends;
- een weergave van de effecten (incl. cumulatie en eventuele mitigerende maatregelen¹² en het effect daarvan);
- een confrontatie tussen effect en natuurdoel. Is sprake van aantasting van natuurlijke kenmerken van het gebied?

⁸ Door industrie en toename van verkeer, waarbij het grootste aandeel afkomstig is van verkeer.

⁹ Alhoewel logischerwijs de depositie afneemt naarmate de afstand vanaf de weg toeneemt, is in de aanvulling niet voldoende onderbouwd dat op grotere afstand van de weg geen significante gevolgen te verwachten zijn. De voetnoot in de aanvulling dat vanaf 3 km geen directe invloed meetbaar is, acht de Commissie onvoldoende onderbouwing voor de conclusie dat daarmee, ook in cumulatie, geen significante gevolgen te verwachten zijn.

¹⁰ Bij mogelijk significant negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden als gevolg van een plan, is een passende beoordeling een wettelijk verplicht onderdeel van een plan-MER. Dit is voor een besluitMER geen wettelijk verplicht onderdeel.

¹¹ Zie art. 19j, lid 2, Natuurbeschermingswet 1998. Uit art. 7.2a Wet milieubeheer volgt vervolgens dat voor bestemmingsplannen waarvoor een passende beoordeling moet worden gemaakt, een plan-m.e.r.-plicht geldt. Het is verplicht om de passende beoordeling (indien die moet worden gemaakt) in een plan-MER op te nemen (art. 19j, lid 4, Natuurbeschermingswet 1998). De Commissie constateert dat het onderhavige MER en de aanvulling hierop een goede basis vormen voor, indien van toepassing, een plan-MER en een passende beoordeling.

¹² Bijvoorbeeld verkeermaatregelen of saneren van bestaande bedrijven/terreinen waarbij een afwaartse beweging wordt gemaakt of waardoor het verkeer per saldo niet toeneemt.

De Commissie wijst erop dat uit de wetgeving volgt dat een project of plan alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets¹³ met succes wordt doorlopen.

Ook adviseert de Commissie om de ontwikkeling van de (voorlopige) Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) te volgen.

3. Overige opmerkingen en aanbevelingen

De opmerkingen in het verdere advies betreffen geen essentiële tekortkomingen in het MER. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Alternatieven

In het MER zijn vier verschillende inrichtingsmodellen onderzocht. Deze modellen zijn overwegend kwalitatief en deels kwantitatief beoordeeld. Op basis van deze beoordeling is het voorkeursalternatief ontwikkeld. Het voorkeursalternatief is samengesteld uit verschillende principes en onderdelen van de vier modellen. Vervolgens zijn van dit voorkeursalternatief de milieueffecten in het MER inzichtelijk gemaakt. De Commissie merkt op dat deze werkwijze volstaat maar dat in het MER de ‘stap’ van de vier modellen naar het voorkeursalternatief groot en moeilijk navolgbaar is.

De Commissie constateert dat het voorkeursalternatief niet 1:1 is doorvertaald in het bestemmingsplan. De ‘groenzone’ aan de noordzijde van locatie Biezematen zoals opgenomen in het voorkeursalternatief niet in het voorontwerpbestemmingsplan is opgenomen.

¹³ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van Apeldoorn

Besluit: vaststellen bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: C10.1, D11.3

Activiteit: ontwikkelen van een regionaal bedrijventerrein

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de gemeentagenda van: 16 oktober 2006

ter inzage legging startnotitie: 16 oktober t/m 27 november 2006

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 16 oktober 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 18 december 2006

adviesaanvraag aanvullende richtlijnen bij de Commissie m.e.r.: 3 juni 2008

ter inzagelegging aanvullende startnotitie: 28 mei t/m 25 juni 2008

aanvullend richtlijnenadvies uitgebracht: 22 juli 2008

richtlijnen vastgesteld: 8 maart 2007

kennisgeving MER in het Apeldoorns Stadsblad van: 14 april 2010

ter inzage legging MER: 15 april t/m 27 mei 2010

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 15 april 2010

aanvullingen op het MER: 2 juni 2010 en 13 oktober 2010

toetsingsadvies MER en de aanvullingen daarop uitgebracht: 25 november 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. P.J.M. van de Bosch

drs. F.P.T. van de Coevering

drs. S.R.J. Jansen

T.R. Knottnerus

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

drs. F.H. van der Wind (werkgroepsecretaris)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als

aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- MER Regionaal Bedrijventerrein Apeldoorn Zuid, hoofdrapport, DHV, september 2009;
- MER Regionaal Bedrijventerrein Apeldoorn Zuid, samenvatting, DHV, september 2009;
- MER Regionaal Bedrijventerrein Apeldoorn Zuid, bijlagenrapport, DHV, september 2009;
- Het Ontwikkelingsplan Regionaal Bedrijventerrein Apeldoorn Zuid, HKB Stedenbouwkundigen, november 2009;
- Waterstructuurschets Regionaal Bedrijventerrein Apeldoorn Zuid (RBAZ) en de Biezematen Apeldoorn, Arcadis, 4 juli 2006;
- Geohydrologisch onderzoek ten behoeve van het MER bedrijventerrein Beekbergsebroek & Biezematen (RBAZ), Witteveen+Bos, 13 juli 2009;
- Beoordeling modellen. Toetsing op hoofdlijnen en aanbevelingen voor het voorkeursalternatief, gemeente Apeldoorn, november 2008;
- Notitie Afweging met betrekking tot voorkeursalternatief RBAZ, HKB Stedebouwkundigen, 16 maart 2009;
- Notitie Archeologisch onderzoek, stand van zaken 1 juni 2010, gemeente Apeldoorn, 2 juni 2010;
- Notitie Industrielawaai Regionaal Bedrijventerrein Apeldoorn Zuid, H. IJssel de Schepper, 31 mei 2010;
- Voorontwerp bestemmingsplan Beekbergsebroek-Biezematen, gemeente Apeldoorn, 8 april 2010;
- Toelichting haalbaarheid openbaar vervoer RBAZ, gemeente Apeldoorn, 2010;
- Akoestisch onderzoek bestemmingsplan Beekbergsebroek-Biezematen. Nieuwe Hoofdontsluitingsweg Beekbergsebroek, Goudappel Coffeng, 16 maart 2010;
- Kaartmateriaal verkeersmodellen, gemeente Apeldoorn, 2010;
- Aanvullende informatie MER wegverkeerslawaai, gemeente Apeldoorn, 2 juni 2010;
- Aanvullende informatie MER Stikstofdepositieonderzoek regionaal bedrijventerrein Apeldoorn Zuid, DHV, oktober 2010.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. A. Bokhorst, Apeldoorn, lijsten met totaal 18 handtekeningen
2. Klankbordgroep Bewoners, Apeldoorn, lijsten met totaal 31 handtekeningen
3. J. de Jong, Apeldoorn, lijsten met totaal 82 handtekeningen
4. Fenstra, lijsten met totaal 98 handtekeningen
5. B. Brandtsma, Apeldoorn, lijsten met totaal 133 handtekeningen
6. 12 Eensluidende reacties
7. B. Buitenhuis, Lieren
8. J. Weppelman, namens de Stichting Werkgroep Milieuzorg Apeldoorn, Apeldoorn
9. R.H. Elskamp, Lieren
10. E. Buitenhuis, Lieren
11. Gelderse Milieufederatie, mede namens Vereniging Milieudefensie, Arnhem
12. J.A.G. van Schaik, mede namens A.G. van Schaik-Kruitbos, H.G.M. Elfrink-van Schaik, A.J.J. van Schaik, G.A.M Janssen-van Schaik en Th. W. van Schaik, Klarenbeek
13. H. W. Smeerdijk, Beekbergen
14. E. de Bos, Lieren
15. A.D Vink-Weijers en G.C. Vink, Lieren

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Bedrijventerrein Beekbergsebroek & Biezematen en de aanvullingen daarop

De gemeente Apeldoorn heeft het voornemen om een regionaal bedrijventerrein te ontwikkelen. Dit bedrijventerrein bestaat uit de locaties Beekbergsebroek (ten zuiden van de A1 /ten westen van de A50) en Biezematen (ten noorden van de A1 /ten oosten van de A50). Samen vormen deze twee locaties het Regionaal Bedrijventerrein Apeldoorn Zuid (RBAZ). Voor dit initiatief wordt één bestemmingsplan opgesteld waarin beide locaties zijn opgenomen. Voor de besluitvorming over dit bestemmingsplan is een milieueffectrapport opgesteld.

ISBN: 978-90-421-3054-8

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
W www.commissiemer.nl

